

USTAWA

z dnia 5 grudnia 2014 r.

o Karcie Dużej Rodziny

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot ustawy; rodzaje uprawnień przysługujących osobom posiadającym ważną Kartę]

1. Ustawa określa zasady przyznawania członkom rodziny wielodzietnej Karty Dużej Rodziny, zwanej dalej "Kartą", sposób przyznawania im uprawnień oraz sposób realizacji i finansowania zadań wynikających z ustawy.

2. Uprawnienia przysługujące osobom posiadającym ważną Kartę polegają na przyznaniu korzystniejszego od ogólnie obowiązującego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności.

Art. 2. ¹ [Karta tradycyjna lub elektroniczna]

Karta jest środkiem identyfikującym członka rodziny wielodzietnej, poświadczającym prawo członka rodziny wielodzietnej do uprawnień ustalonych w trybie określonym w niniejszej ustawie lub przyznanych na podstawie przepisów odrębnych:

- 1) wydawanym w formie dokumentu z tworzywa sztucznego, zwanym dalej "kartą tradycyjną", lub
- 2) ² realizowanym przy użyciu oprogramowania dedykowanego dla urządzeń mobilnych, udostępnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny, zawierającego usługi ułatwiające korzystanie z przyznanych uprawnień, lub publicznej aplikacji mobilnej, o której mowa w art. 19e ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 570 oraz z 2018 r. poz. 1000 i 1544), na podstawie porozumienia pomiędzy ministrem właściwym do spraw rodziny a ministrem właściwym do spraw informatyzacji, zwanym dalej "kartą elektroniczną".

Art. 3. [Wójt w rozumieniu przepisów ustawy]

Ilekcroć w ustawie jest mowa o wójcie, należy przez to rozumieć także burmistrza oraz prezydenta miasta.

Rozdział 2

Prawo do posiadania Karty

Art. 4. [Przesłanki uzyskania prawa do posiadania Karty]

1. ³ Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, przez którą rozumie się rodzinę, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

2. Członkami rodziny wielodzietnej są:

- 1) rodzic (rodzice) - przez którego rozumie się także rodzica (rodziców) zastępczych lub osobę (osoby) prowadzącą rodzinny dom dziecka;
- 2) małżonek rodzica;
- 3) dziecko - przez które rozumie się także dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą, oraz osobę przebywającą w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 i 1292).

2a. ⁴ Prawo do posiadania Karty przysługuje dziecku, jeżeli w dniu składania wniosku o przyznanie Karty co najmniej troje dzieci w rodzinie wielodzietnej spełnia wymagania, o których mowa w ust. 2b.

- 2b. ⁵ Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku:
- 1) w wieku do ukończenia 18. roku życia;
  - 2) w wieku do ukończenia 25. roku życia - w przypadku gdy dziecko uczy się w:
    - a) szkole - do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego,
    - b) szkole wyższej - do dnia 30 września roku- w którym jest planowane ukończenie nauki zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4;
  - 3) ⁶ bez ograniczeń wiekowych - w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
3. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi, którego sąd pozbawił władzy rodzicielskiej lub któremu sąd ograniczył władzę rodzicielską przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, chyba że sąd nie pozbawił go władzy rodzicielskiej lub jej nie ograniczył przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci.
4. Prawo do posiadania Karty nie przysługuje rodzicowi zastępczemu lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka, w przypadku gdy sąd orzekł o odebraniu im dzieci z uwagi na niewłaściwe sprawowanie pieczy zastępczej.

Art. 5. [Prawo do posiadania Karty a obywatelstwo]

Prawo do posiadania Karty przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, który jest:

- 1) osobą posiadającą obywatelstwo polskie, mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) ⁷ cudzoziemcem mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielony w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60 i 858), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkuje z członkami rodziny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) mającym miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkiem jego rodziny w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2017 r. poz. 900), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 6. [Zachowanie prawa do posiadania Karty pomimo zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia]

1. Rodzic, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania mimo wystąpienia zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia, z zastrzeżeniem art. 4 ust. 3 i 4.
2. ⁸ Małżonek rodzica, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania mimo wystąpienia zmian mających wpływ na istnienie tego uprawnienia, chyba że rodzic zmarł, utracił prawo do posiadania Karty, małżeństwo z rodzicem zostało unieważnione albo rozwiązane przez rozwód, albo sąd orzekł o nieistnieniu małżeństwa.
3. ⁹ Dziecko, któremu przyznano Kartę, nie traci prawa do jej posiadania odpowiednio przez okres, o którym mowa w art. 4 ust. 2b, mimo utraty tego uprawnienia przez rodzica lub zmniejszenia się liczby dzieci, które wchodziły w skład rodziny wielodzietnej.
4. W przypadku gdy rodzicowi posiadającemu Kartę urodziło się dziecko lub rodzic ten przyjął dziecko w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka, dziecko to nabywa prawo do posiadania Karty mimo utraty tego uprawnienia przez pozostałe dzieci z danej rodziny wielodzietnej.

Art. 7. [Zaprzestanie spełniania wymagań koniecznych do posiadania Karty po złożeniu wniosku o przyznanie Karty, a przed jej wydaniem]

1. W przypadku gdy po złożeniu wniosku o przyznanie Karty, a przed jej wydaniem, członek rodziny wielodzietnej przestał spełniać wymagania konieczne do posiadania Karty, pozostali członkowie rodziny wielodzietnej nie tracą prawa do posiadania Karty.
2. Karta oraz jej duplikat nie podlegają wydaniu członkowi rodziny wielodzietnej, który po złożeniu wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu, a przed ich wydaniem, przestał spełniać wymagania konieczne do posiadania Karty.

Art. 8. [Zbieg praw do posiadania Karty]

W przypadku zbiegu praw do posiadania Karty członkowi rodziny wielodzietnej przyznaje się jedną Kartę.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie przyznania Karty

Art. 9. [Podmiot przyznający Kartę; odmowa przyznania Karty jako decyzja administracyjna]

1. Kartę przyznaje wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.
2. Wójt, o którym mowa w ust. 1, nadaje numer Karty.
3. Przyznanie Karty nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.
4. Odmowa przyznania Karty następuje w drodze decyzji administracyjnej.
5. Wójt może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę będącą pracownikiem jednostki organizacyjnej gminy, na wniosek kierownika tej jednostki, do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy.

Art. 10. [Złożenie wniosku o przyznanie Karty]

1. Karta oraz jej duplikat są przyznawane i wydawane na wniosek członka rodziny wielodzietnej.
  - 1a. ¹⁰ Członek rodziny wielodzietnej we wniosku o przyznanie Karty wskazuje, że wniosek dotyczy karty tradycyjnej lub karty elektronicznej.
  - 1b. ¹¹ Rodzic lub małżonek rodzica we wniosku o przyznanie karty elektronicznej wskazuje jednocześnie członków rodziny wielodzietnej, której usługa ma dotyczyć.
  - 1c. ¹² W przypadku gdy członek rodziny wielodzietnej ubiega się o przyznanie karty elektronicznej, we wniosku, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przedstawić adres poczty elektronicznej i numer telefonu komórkowego każdego członka rodziny wielodzietnej, który z usługi będzie korzystać.
2. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu składa się w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej.
3. Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu może złożyć w imieniu członków rodziny wielodzietnej członek rodziny wielodzietnej posiadający pełną zdolność do czynności prawnych, który oświadczy, że jest umocowany do złożenia wniosku o przyznanie Karty lub jej duplikatu oraz do odebrania Karty lub jej duplikatu w imieniu członków rodziny wielodzietnej wskazanych we wniosku.
4. Składając wniosek o przyznanie Karty, przedstawia się w szczególności:
  - 1) ¹³ w przypadku rodzica - oświadczenia, że rodzic miał lub ma na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci oraz że nie jest lub nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej ani ograniczony we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci;
  - 2) (uchylony);
  - 3) (uchylony);
  - 4) w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia, które uczą się w szkole lub w szkole wyższej - oświadczenie o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce;
  - 5) (uchylony);

6) w przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka - oryginał lub odpis postanowienia o umieszczeniu w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;

7) w przypadku osób przebywających w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o których mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - oświadczenie o pozostawaniu w dotychczasowej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

4a. W przypadku osób nieposiadających numeru PESEL, składając wniosek o przyznanie Karty, poza dokumentami, o których mowa w ust. 4, przedstawia się oryginały lub odpisy dokumentów potwierdzających prawo do przyznania Karty, w szczególności:

1) w przypadku rodzica - dokument potwierdzający tożsamość;

2) w przypadku małżonka rodzica - dokument potwierdzający tożsamość oraz akt małżeństwa;

3) w przypadku dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia - akt urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość;

4) w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia - dokument potwierdzający tożsamość;

5) w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wieku powyżej 18. roku życia - dokument potwierdzający tożsamość.

5. W przypadku osób, o których mowa w art. 5 pkt 2, składając wniosek o przyznanie Karty, poza dokumentami, o których mowa w ust. 4 i 4a, okazuje się dokument potwierdzający prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Oświadczenia zawarte we wniosku oraz oświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 4 i 7, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

7. (uchylony).

8. Wójt sporządza i uwierzytelnia kopie przedstawionych dokumentów.

9. Wójt ustalający prawo do Karty jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji:

1) drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności,

2) drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej

- odpowiednio informacji, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 8, 8a, 10 i 11. Przedstawienie dokumentu potwierdzającego prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie jest wymagane w przypadku, gdy wójt może bezpłatnie uzyskać dostęp do danych potwierdzających to prawo, dane te są mu znane z urzędu lub możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza.

9a. ¹⁴ Wniosek i dokumenty, o których mowa w ust. 4 i 5, mogą być składane drogą elektroniczną wyłącznie za pomocą systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Uwierzytelnianie użytkowników w tym systemie wymaga użycia profilu zaufanego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1579 oraz z 2018 r. poz. 650 i 1544), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

10. ¹⁵ Wniosek o przyznanie Karty lub wydanie duplikatu Karty składany jest z wykorzystaniem systemu, o którym mowa w ust. 9a, po zastosowaniu zapewnionych w tym systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych w postaci elektronicznej.

11. W przypadku gdy wniosek o przyznanie Karty lub jej duplikatu jest składany w formie, o której mowa w ust. 10, do wniosku dołącza się:

1) oryginały dokumentów, o których mowa w ust. 4 i 5, w postaci elektronicznej lub

- 2) elektroniczne kopie dokumentów, o których mowa w ust. 4 i 5, po uwierzytelnieniu ich w sposób określony w ust. 10.
12. W przypadku wniosku składanego w postaci elektronicznej, po wpisaniu do formularza wniosku numerów PESEL wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej, formularz wniosku może być uzupełniony o dane zgromadzone w rejestrze PESEL w zakresie imion, nazwiska, daty urodzenia, stanu cywilnego, obywatelstwa wnioskodawcy i członków rodziny wielodzietnej.
13. Wniosku nie uzupełnia się o dane zgromadzone w rejestrze PESEL, jeżeli w oparciu o dane z rejestru PESEL i rejestru stanu cywilnego nie można stwierdzić stopnia pokrewieństwa pomiędzy wnioskodawcą a członkami rodziny wielodzietnej.
14. W przypadku niezgodności ze stanem faktycznym danych uzupełnionych z rejestru PESEL zawartych w formularzu wniosku wnioskodawca wskazuje w formularzu wniosku poprawne dane.
15. W przypadku braku w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności informacji, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 11, wójt wzywa wnioskodawcę do dołączenia orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
16. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany informacji drogą elektroniczną, o której mowa w ust. 9 pkt 1, wójt uzyskuje informacje, o których mowa w ust. 9 pkt 1, w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku wójta.
17. W przypadku braku możliwości samodzielnego uzyskania przez wójta informacji, o których mowa w ust. 9, z przyczyn nieleżących po stronie wójta, wójt wzywa wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.
18. ¹⁶ Minister właściwy do spraw rodziny pozyskuje drogą elektroniczną informacje niezbędne do ustalenia prawa do Karty z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, oraz z wykazu studentów i wykazu osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora będących częścią Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, o którym mowa w przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu umożliwienia wójtowi weryfikacji prawa do Karty, a także w celu monitorowania przez ministra właściwego do spraw rodziny oraz wojewodę realizacji Karty przez wójta.
19. Minister właściwy do spraw rodziny w celu realizacji zadania, o którym mowa w ust. 18, przekazuje drogą elektroniczną podmiotom prowadzącym rejestry, o których mowa w ust. 18, dane, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1, 2, 5 i 6.
20. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzór wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu.

Art. 11. [Okres, na jaki przyznawana jest Karta]

1. Karta jest przyznawana:

- 1) rodzicowi oraz małżonkowi rodzica - na czas nieokreślony;
- 2) dziecku w wieku do ukończenia 18. roku życia - do ukończenia 18. roku życia;
- 3) ¹⁷ dziecku powyżej 18. roku życia - odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub, w przypadku szkoły wyższej, do dnia 30 września roku, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia;
- 4) dziecku legitymującemu się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, w wieku powyżej 18. roku życia - na okres ważności orzeczenia;
- 5) dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej - na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 6) ¹⁸ osobie przebywającej w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, o której mowa w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - odpowiednio do dnia 30 września następującego po końcu roku szkolnego, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, lub, w przypadku szkoły wyższej, do dnia 30 września

roku, w którym jest planowane ukończenie nauki w danej placówce, zgodnie z oświadczeniem, o którym mowa w art. 10 ust. 4 pkt 4, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia.

2. W przypadku osób, o których mowa w art. 5 pkt 2, Karta jest przyznawana odpowiednio na okres, o którym mowa w ust. 1, nie dłużej jednak niż na okres wynikający z dokumentu potwierdzającego prawo do zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. (uchylony).

Art. 12. [Zmiana danych zawartych w Karcie lub zmiana miejsca zamieszkania - konieczność przyznania nowej karty; wydanie duplikatu Karty]

1. ¹⁹ Zmiana danych zawartych w Karcie oraz zmiana miejsca zamieszkania skutkująca zmianą gminy wymaga przyznania nowej Karty.
2. W przypadku gdy Karta zostanie zgubiona, skradziona lub w inny sposób utracona, wójt wydaje duplikat Karty.

Art. 13. [Opłata za wydanie Karty lub jej duplikatu]

1. ²⁰ Karta jest przyznawana bezpłatnie, z zastrzeżeniem ust. 1a.
- 1a. ²¹ Wydanie Karty podlega opłacie w wysokości 9,21 zł, w przypadku gdy:
  - 1) członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została wyłącznie karta tradycyjna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuje o kartę elektroniczną albo
  - 2) członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna i następnie członek rodziny wielodzietnej wnioskuje o wydanie karty tradycyjnej.
2. Wydanie duplikatu Karty podlega opłacie w wysokości 9,21 zł.
3. ²² Jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności, w szczególności dotyczące sytuacji materialnej lub zdrowotnej rodziny wielodzietnej, wójt może, na umotywowany wniosek, zwolnić członka rodziny wielodzietnej z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wójt nie wydaje decyzji administracyjnej.
5. ²³ Odmowa zwolnienia z ponoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2, następuje w drodze decyzji administracyjnej.
6. ²⁴ Wpływy z opłaty, o której mowa w ust. 1a lub 2, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 14. [Poinformowanie o uprawnieniach i obowiązkach związanych z posiadaniem Karty]

Wójt, przyznając Kartę, informuje członka rodziny wielodzietnej o:

- 1) przysługujących mu uprawnieniach przez wskazanie strony internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rodziny, na której jest zamieszczony wykaz uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych posiadającym Kartę;
- 2) obowiązku niezwłocznego powiadomienia o wystąpieniu zmian mających wpływ na prawo do posiadania Karty, zmian danych zawartych w Karcie lub zmiany miejsca zamieszkania.

Art. 15. ²⁵ [Obowiązek powiadomienia wójta o zmianie danych]

1. W przypadku wystąpienia zmian:
  - 1) mających wpływ na prawo do posiadania Karty lub
  - 2) danych zawartych w Karcie, lub
  - 3) adresu poczty elektronicznej lub numeru telefonu - jeżeli obowiązek ich podania wynika z niniejszej ustawy- członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta, który przyznał Kartę.

2. W przypadku zmiany miejsca zamieszkania skutkującej zmianą gminy członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym wójta, który przyznał Kartę, chyba że członek rodziny wielodzietnej złożył wniosek o przyznanie nowej Karty w związku ze zmianą miejsca zamieszkania.
3. W przypadku złożenia przez członka rodziny wielodzietnej wniosku o przyznanie nowej Karty w związku ze zmianą miejsca zamieszkania wójt właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania członka rodziny wielodzietnej powiadamia o zmianie miejsca zamieszkania przez członka rodziny wielodzietnej wójta, który przyznał Kartę.
4. Zmiana danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, może być przekazana wójtowi za pomocą usług udostępnianych w ramach karty elektronicznej.

Art. 16. [Stwierdzenie utraty prawa do posiadania Karty; obowiązek zwrotu Karty]

1. W przypadku stwierdzenia przez wójta utraty prawa do posiadania Karty lub przyznania Karty z naruszeniem przepisów ustawy członek rodziny wielodzietnej jest obowiązany do niezwłocznego jej zwrotu.
2. Nie stwierdza się utraty prawa do posiadania Karty, w przypadku gdy Karta utraciła ważność.
3. Stwierdzenie utraty prawa do posiadania Karty lub przyznania Karty z naruszeniem przepisów ustawy następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 17. [Zwrot i unieważnienie Karty]

1. W przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 1, oraz w przypadku konieczności przyznania nowej Karty lub wydania jej duplikatu dotychczas posiadana Karta podlega zwrotowi i unieważnieniu przez wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.
2. W przypadku braku możliwości zwrotu Karty z uwagi na wystąpienie okoliczności, o których mowa w art. 12 ust. 2, osoba składająca wniosek o wydanie duplikatu Karty składa oświadczenie o braku możliwości zwrotu Karty.

Art. 18. [Produkcja blankietów Kart, ich personalizacja i dystrybucja; system teleinformatyczny do wykonywania czynności związanych z realizacją ustawy]

1. Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia:
  - 1) ²⁶ produkcję blankietów kart tradycyjnych, personalizację blankietów kart tradycyjnych, dystrybucję Kart oraz system teleinformatyczny umożliwiający obsługę funkcjonalności związanych z kartami elektronicznymi, w szczególności zapewniający funkcjonalność pozwalającą na potwierdzenie uprawnień członków rodzin wielodzietnych oraz zapewniający usługi ułatwiające korzystanie z uprawnień przyznanych na podstawie Karty;
  - 2) system teleinformatyczny, za pomocą którego są wykonywane czynności związane z realizacją ustawy.
2. Minister właściwy do spraw rodziny dokonuje wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.
3. Minister właściwy do spraw rodziny może dokonać wyboru podmiotu odpowiedzialnego za wykonanie zadania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.
4. Wójt realizuje ustawę za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 19. [Informacje pozyskiwane przez ministra z systemu teleinformatycznego do wykonywania czynności związanych z realizacją ustaw]

Minister właściwy do spraw rodziny pozyskuje za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, dane o realizacji ustawy za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 15 lutego roku następnego, w szczególności w zakresie:

- 1) liczby przyznanych Kart;
- 2) liczby rodzin wielodzietnych posiadających Karty;
- 3) liczby dzieci wchodzących w skład rodzin wielodzietnych posiadających Karty;

- 4) wydatków poniesionych na realizację ustawy;
- 5) informacji niezbędnych do ustalenia kosztów obsługi zadań gminy związanych z przyznaniem Karty;
- 6) informacji o przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego uprawnieniach dla członków rodzin wielodzietnych.

Art. 20. [Przekazywanie ministrowi informacji na temat negocjacji przeprowadzonych z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów]

1. Wojewoda, o którym mowa w art. 24 ust. 3, oraz organizacja pozarządowa, o której mowa w art. 24 ust. 4, przekazują ministrowi właściwemu do spraw rodziny, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, informacje na temat negocjacji przeprowadzonych z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów oraz umów zawartych z tymi podmiotami.
2. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca - w terminie do dnia 15 lipca danego roku oraz za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia - w terminie do dnia 15 stycznia roku następnego.

Art. 20a. [Monitorowanie realizacji Karty]

1. Minister właściwy do spraw rodziny oraz wojewoda monitorują realizację Karty przez wójta.
2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje realizację Karty przez pozyskiwanie informacji niezbędnych do ustalenia prawa do Karty, o którym mowa w art. 10 ust. 18, oraz przekazywanie tych informacji wójtowi.

Art. 21. [Dane przetwarzane w związku z realizacją zadań ustawowych przez wójta i ministra]

1. W zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy wójt oraz minister właściwy do spraw rodziny mogą przetwarzać następujące dane członków rodziny wielodzietnej:

- 1) imiona i nazwisko;
- 1a) imiona i nazwiska rodowe rodziców dziecka;
- 2) datę urodzenia i informację o zgonie;
- 3) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer PESEL;
- 6) numer dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają numeru PESEL;
- 7) stan cywilny;
- 8) obywatelstwo;
- 8a) informację o zawarciu, rozwiązaniu przez rozwód, unieważnieniu lub stwierdzeniu przez sąd nieistnienia związku małżeńskiego;
- 9) stopień pokrewieństwa z członkami rodziny;
- 10) informację o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1927 i 1984 oraz z 2017 r. poz. 60, 777, 949 i 1428), okresie uczęszczania, typie lub rodzaju instytucji oraz nazwie i adresie siedziby instytucji, do której dziecko uczęszcza;
- 10a) informację o uczęszczaniu dziecka do szkoły wyższej, okresie uczęszczania oraz nazwie i adresie siedziby szkoły wyższej, do której dziecko uczęszcza;
- 11) informację o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, w tym informację o okresie, na jaki zostało wydane orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;
- 12) informację o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej;
- 13) orzeczenie sądu o odebraniu lub ograniczeniu władzy rodzicielskiej;
- 14) dochody członków rodziny wielodzietnej - w przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w art. 13 ust. 3;
- 15) numer telefonu i adres poczty elektronicznej członka rodziny wielodzietnej - o ile je posiada lub o ile obowiązek ich podania wynika z niniejszej ustawy.

- 1a. Minister właściwy do spraw rodziny może przetwarzać również dane, o których mowa w ust. 1:
  - 1) pkt 5 - do celów statystycznych;
  - 2) pkt 15 w zakresie adresu poczty elektronicznej - w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin.
2. Administratorami danych osobowych przetwarzanych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z niniejszej ustawy są wójt oraz minister właściwy do spraw rodziny.
3. Minister właściwy do spraw rodziny może udostępnić mechanizm weryfikacji numerów i statusów wydanych Kart instytucjom oraz podmiotom, które przyznały uprawnienia na rzecz rodzin wielodzietnych na podstawie ustawy, w zakresie niezbędnym do udzielenia tych uprawnień.
4. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, mogą być przetwarzane przez okres 1 roku od dnia utraty prawa do korzystania z Karty, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym Karta nie została przyznana, które przetwarza się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja odmawiająca prawa do Karty stała się ostateczna.
5. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1, wraz z wnioskiem o przyznanie Karty i dokumentami potwierdzającymi prawo do przyznania Karty, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przetwarzania, o których mowa w ust. 4.

Art. 22. [Delegacja ustawowa]

Minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia, sposób unieważnienia Karty, szczegółowy zakres informacji, jakie mają być zawarte we wniosku o przyznanie Karty lub wydanie jej duplikatu, oraz wzory:

- 1) Karty,
- 2) znaku "Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny",
- 3) logo rodziny wielodzietnej

- uwzględniając konieczność odpowiedniego zabezpieczenia Karty oraz ujednoczenia procedur w sprawach o przyznanie Karty, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia szerokiej rozpoznawalności logo rodziny wielodzietnej i znaku "Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny".

Rozdział 4

Przyznanie uprawnień przysługujących na podstawie Karty

Art. 23. [Podmioty przyznające uprawnienia przysługujące na podstawie Karty]

1. Uprawnienia przysługujące na podstawie Karty mogą być przyznane przez:
  - 1) instytucje podległe właściwym ministrom;
  - 2) podmioty inne niż określone w pkt 1, na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1.
2. W przypadku przyznania członkom rodzin wielodzietnych uprawnień przez instytucje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wykaz tych uprawnień oraz instytucji je przyznających jest niezwłocznie przekazywany ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

Art. 24. [Umowy o przyznanie uprawnień członkom rodzin wielodzietnych]

1. Przyznanie członkom rodzin wielodzietnych uprawnień przez podmioty, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, następuje na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw rodziny. Umowa określa w szczególności:
  - 1) strony umowy;
  - 2) uprawnienia przysługujące na podstawie Karty;
  - 3) zasady i warunki rozwiązania umowy;
  - 4) okres, na jaki jest zawierana umowa.

2. Zawierając umowę z podmiotem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, minister właściwy do spraw rodziny bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) ²⁷ potencjał podmiotu do przyznania uprawnień członkom rodzin wielodzietnych w odniesieniu do uwarunkowań branży, w której działa ten podmiot;
- 2) uprawnienia przyznawane na rzecz członków rodzin wielodzietnych w zakresie podstawowej działalności podmiotu;
- 3) przewidywany wpływ przyznawanych uprawnień na sytuację ekonomiczną rodzin wielodzietnych;
- 4) gwarancję preferencyjnego dostępu do towarów, usług lub innych form działalności oferowanych przez ten podmiot.

3. Umowy, o których mowa w ust. 1, mogą zawierać wojewodowie na podstawie porozumienia zawartego z ministrem właściwym do spraw rodziny.

4. Minister właściwy do spraw rodziny może zlecić, w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 60 i 573), zawieranie umów, o których mowa w ust. 1, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 3 lat działalność na rzecz rodzin wielodzietnych, mającym co najmniej jedną terenową jednostkę organizacyjną w każdym województwie.

5. Minister właściwy do spraw rodziny, wojewoda, o którym mowa w ust. 3, oraz organizacja pozarządowa, o której mowa w ust. 4, mogą odmówić zawarcia z podmiotem, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2, umowy albo rozwiązać z nim umowę, w szczególności ze względu na sprzeczność oferowanych towarów lub usług z promowaniem modelu rodziny wielodzietnej oraz jej pozytywnego wizerunku.

Art. 25. [Wykaz uprawnień oraz podmiotów je przyznających]

1. Wykaz uprawnień oraz instytucji albo podmiotów, o których mowa w art. 23 ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny zamieszcza na stronie internetowej urzędu go obsługującego.

2. Wykaz jest aktualizowany każdorazowo w przypadku zmiany uprawnień lub instytucji albo podmiotów, które uprawnienia te przyznały.

Art. 26. [Uprawnienie do weryfikacji tożsamości osoby posługującej się Kartą]

1. Podmioty, które na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1, przyznają uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, oraz podległe właściwym ministrom instytucje, w których zostały przyznane członkom rodzin wielodzietnych uprawnienia, mają prawo zweryfikować tożsamość osoby posługującej się Kartą na podstawie okazanego przez nią dokumentu potwierdzającego tożsamość.

2. Podmioty oraz instytucje, o których mowa w ust. 1, mają prawo posługiwać się, w szczególności w materiałach reklamowych oraz informacyjnych, znakiem "Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny".

Art. 26a. ²⁸ [Działania w celu zwiększenia dostępności do informacji o uprawnieniach przysługujących rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty]

Minister właściwy do spraw rodziny może prowadzić działania mające na celu zwiększenie dostępności do informacji o uprawnieniach przysługujących rodzinom wielodzietnym na podstawie Karty, w szczególności przez przekazywanie członkom rodzin wielodzietnych informacji pochodzących od podmiotów, które przyznały uprawnienia rodzinom wielodzietnym.

Art. 27. [Samorządowe programy przyznające uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych]

1. Rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa mogą uchwalić samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych.

2. Rada gminy, rada powiatu oraz sejmik województwa, przyjmując program, o którym mowa w ust. 1, określają w szczególności:

- 1) zakres podmiotowy programu;
- 2) zakres uprawnień przysługujących członkom rodzin wielodzietnych;
- 3) zasady realizacji programu.

3. Przyjmowanie i realizacja samorządowych programów, o których mowa w ust. 1, jest zadaniem własnym samorządu terytorialnego.

Art. 28. [Wykorzystanie Karty jako dokumentu potwierdzającego uprawnienia z wprowadzonych programów samorządowych]

W przypadku gdy w gminie, powiecie lub województwie jest wprowadzony samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych, gmina, powiat lub województwo może wykorzystać Kartę jako dokument potwierdzający uprawnienie do korzystania z wprowadzonych odpowiednio w gminie, powiecie lub województwie uprawnień dla członków rodzin wielodzietnych.

Art. 28a. [Przekazanie ministrowi informacji o uprawnieniach dla członków rodzin wielodzietnych przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego]

Informacje o przyznanych przez jednostki samorządu terytorialnego uprawnieniach dla członków rodzin wielodzietnych jednostki te przekazują, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2, ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

Rozdział 5

Zasady finansowania zadań wynikających z ustawy

Art. 29. [Koszty realizacji ustawy; dotacja celowa dla gmin]

1. Realizacja zadań gminy związanych z przyznaniem Karty należy do zadań z zakresu administracji rządowej.
2. Koszt realizacji ustawy przez gminy związany z przyznaniem Karty jest finansowany ze środków budżetu państwa.
3. Podziału dotacji celowej z budżetu państwa na poszczególne gminy dokonują wojewodowie.
4. ²⁹ Koszt realizacji ustawy przez gminę za obsługę zadań gminy związanych z przyznawaniem Karty wynosi 13,40 zł za jedną rodzinę wielodzietną w gminie, chyba że Karta przyznawana jest wyłącznie rodzicom - w takim przypadku koszt ten wynosi 5,36 zł za jedną rodzinę wielodzietną.
5. ³⁰ W przypadku gdy po przyznaniu Kart członkom rodziny wielodzietnej nastąpiła zmiana w liczbie członków rodziny wielodzietnej skutkująca koniecznością przyznania kolejnej Karty lub w przypadku przyznania nowej Karty członkowi rodziny wielodzietnej, który był już posiadaczem Karty, lub w przypadku stwierdzenia utraty prawa do posiadania Karty, koszt realizacji ustawy przez gminę wynosi 2,68 zł za przyznanie Karty.
6. ³¹ Koszt realizacji ustawy przez gminę za:
  - 1) wydanie duplikatu Karty,
  - 2) udostępnienie karty elektronicznej - w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, wydana już została wyłącznie karta tradycyjna,
  - 3) wydanie karty tradycyjnej - w przypadku gdy członkowi rodziny wielodzietnej, na jego wniosek, udostępniona już została karta elektroniczna- wynosi 1,34 zł.
7. ³² (uchylony).
8. Koszt uprawnień udzielonych przez instytucje podległe właściwym ministrom jest finansowany z budżetów tych instytucji lub budżetów dysponentów właściwych części budżetowych.
9. Koszt uprawnień udzielonych przez podmioty inne niż instytucje podległe właściwym ministrom, na podstawie umowy, o której mowa w art. 24 ust. 1, nie jest finansowany ze środków budżetu państwa.
10. Koszty związane z zawieraniem umów, o których mowa w art. 24 ust. 1, są finansowane z budżetu państwa.
11. Samorządowy program przyznający uprawnienia członkom rodzin wielodzietnych nie jest finansowany ze środków budżetu państwa.

Art. 30. [Waloryzacja kwot opłat za wydanie Karty oraz kosztów realizacji ustawy]

1. Kwoty, o których mowa w art. 13 ust. 2 oraz art. 29 ust. 4-6, podlegają waloryzacji od dnia 1 marca, wskaźnikiem waloryzacji równym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w roku poprzedzającym rok, w którym przeprowadzana jest waloryzacja. Wysokość ustalonych w ten sposób kwot zaokrąglą się do pełnych groszy w górę.
2. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji, kwoty, o których mowa w ust. 1, nie mogą ulec obniżeniu.
3. Wysokość kwot, o których mowa w ust. 1, jest ogłaszana w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia, przez ministra właściwego do spraw rodziny, w terminie do końca lutego roku kalendarzowego, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.
4. Pierwszą waloryzację przeprowadza się 1 marca 2016 r.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 31.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) w art. 21 w ust. 1 w pkt 140 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 141 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 32.

W ustawie z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1138 oraz z 2013 r. poz. 1421 i 1650) w art. 4: (zmiany pominięte).

Art. 33.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w art. 12 w ust. 7 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu: (zmiany pominięte).

Art. 34.

W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 268 i 1038) w art. 8: (zmiany pominięte).

Art. 35.

W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1628 i 1741) w załączniku do ustawy w części II: (zmiany pominięte).

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 36. [Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na realizację ustawy]

1. ³³ Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa na lata 2017-2028 na realizację ustawy przez gminy, wojewodów, ministra właściwego do spraw rodziny i ministra właściwego do spraw transportu wynosi 756,91 mln zł, z tego:

- 1) ³⁴ w 2017 r. - 24,91 mln zł, w tym:
  - a) 0,92 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) ³⁵ 5,99 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) ³⁶ 18,00 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny;
- 2) ³⁷ w 2018 r. - 34,54 mln zł, w tym:
  - a) 1,93 mln zł na realizację ustawy przez gminy,

- b) 5,70 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) ³⁸ 21,00 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 5,91 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 3) w 2019 r. - 54,79 mln zł, w tym:
- a) 3,72 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 9,88 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 32,98 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 8,21 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 4) w 2020 r. - 68,40 mln zł, w tym:
- a) 2,42 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 8,95 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 46,83 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 10,20 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 5) w 2021 r. - 64,24 mln zł, w tym:
- a) 0,69 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,40 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 48,46 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 10,69 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 6) w 2022 r. - 66,38 mln zł, w tym:
- a) 0,72 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,40 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 50,10 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 11,16 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 7) w 2023 r. - 68,54 mln zł, w tym:
- a) 0,75 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 51,74 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 11,64 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 8) w 2024 r. - 70,70 mln zł, w tym:
- a) 0,78 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 53,38 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 12,13 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 9) w 2025 r. - 72,86 mln zł, w tym:
- a) 0,81 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 55,03 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 12,61 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 10) w 2026 r. - 75,02 mln zł, w tym:
- a) 0,84 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 56,68 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 13,09 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;

- 11) w 2027 r. - 77,18 mln zł, w tym:
- a) 0,87 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 58,33 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 13,57 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu;
- 12) w 2028 r. - 79,35 mln zł, w tym:
- a) 0,91 mln zł na realizację ustawy przez gminy,
  - b) 4,41 mln zł na realizację ustawy przez ministra właściwego do spraw rodziny,
  - c) 59,98 mln zł na uprawnienia do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego dla rodziców oraz małżonków rodziców posiadających ważną Kartę Dużej Rodziny,
  - d) 14,05 mln zł na uprawnienia do ulgowych opłat za wydanie paszportu.

2. Minister właściwy do spraw rodziny monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i b, pkt 3 lit. a i b, pkt 4 lit. a i b, pkt 5 lit. a i b, pkt 6 lit. a i b, pkt 7 lit. a i b, pkt 8 lit. a i b, pkt 9 lit. a i b, pkt 10 lit. a i b, pkt 11 lit. a i b i pkt 12 lit. a i b, oraz w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 5.

3. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do 15. dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu, którego informacja dotyczy, informację o należnych gminie środkach na zadania wynikające z realizacji ustawy.

4. Minister właściwy do spraw transportu monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c, pkt 2 lit. c, pkt 3 lit. c, pkt 4 lit. c, pkt 5 lit. c, pkt 6 lit. c, pkt 7 lit. c, pkt 8 lit. c, pkt 9 lit. c, pkt 10 lit. c, pkt 11 lit. c i pkt 12 lit. c, oraz w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków przekazuje informację ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

4a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d, pkt 3 lit. d, pkt 4 lit. d, pkt 5 lit. d, pkt 6 lit. d, pkt 7 lit. d, pkt 8 lit. d, pkt 9 lit. d, pkt 10 lit. d, pkt 11 lit. d i pkt 12 lit. d, i w przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków przekazuje informację ministrowi właściwemu do spraw rodziny.

5. W przypadku zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rodziny zastosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu wysokości kosztów realizacji ustawy przez ograniczenie częstotliwości sporządzania sprawozdań przez gminę i pomniejszenie kwoty, o której mowa w art. 29 ust. 4.

Art. 37. [Postępowania w sprawach o przyznanie Karty Dużej Rodziny niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy]

Do postępowań w sprawach o przyznanie Karty Dużej Rodziny, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.) oraz wydanie jej duplikatu, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 38. [Warunki zachowania ważności przez Karty Dużej Rodziny wydane przed dniem wejścia w życie ustawy]

Karty Dużej Rodziny, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zachowują ważność do końca okresu, na który zostały przyznane, o ile osoba, której Karta Dużej Rodziny została przyznana, spełnia warunki określone w przepisach dotychczasowych.

Art. 39. [Umowy zawarte z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez ministrów w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych]

Umowy zawarte z podmiotami innymi niż instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, stają się umowami w rozumieniu niniejszej ustawy i zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia lub rozwiązania.

Art. 40. [Uprawnienia przyznane w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych]

Uprawnienia przyznane przez instytucje zgłoszone przez właściwych ministrów w ramach rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, stają się uprawnieniami przyznanymi na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 41. [Ważność dotychczasowych umów związanych z produkcją i dystrybucją kart Dużej Rodziny oraz obsługą teleinformatyczną czynności związanych z realizacją rządowego programu dla rodzin wielodzietnych]

Umowa zawarta z podmiotem odpowiedzialnym za produkcję blankietów Karty Dużej Rodziny, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, personalizację blankietów Kart Dużej Rodziny, dystrybucję Kart Dużej Rodziny oraz zapewnienie systemu teleinformatycznego, za pomocą którego są wykonywane czynności związane z realizacją rządowego programu dla rodzin wielodzietnych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zachowuje ważność do czasu jej wygaśnięcia lub rozwiązania.

Art. 42. [Wejście w życie]

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r. z wyjątkiem art. 35, który wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 2015 r.

¹ Art. 2 zmieniony przez art. 14 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

² Art. 2 pkt 2 zmieniony przez art. 47 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1544) zmieniającej nin. ustawę z dniem 11 grudnia 2018 r.

³ Art. 4 ust. 1 zmieniony przez art. 14 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

⁴ Art. 4 ust. 2a dodany przez art. 14 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

⁵ Art. 4 ust. 2b dodany przez art. 14 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

⁶ Art. 4 ust. 2b pkt 3 zmieniony przez art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. (Dz.U.2018.2432) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

⁷ Art. 5 pkt 2 zmieniony przez art. 14 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

⁸ Art. 6 ust. 2 zmieniony przez art. 14 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

⁹ Art. 6 ust. 3 zmieniony przez art. 14 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

¹⁰ Art. 10 ust. 1a dodany przez art. 14 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

¹¹ Art. 10 ust. 1b dodany przez art. 14 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

¹² Art. 10 ust. 1c dodany przez art. 14 pkt 5 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2018 r.

¹³ Art. 10 ust. 4 pkt 1 zmieniony przez art. 14 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 stycznia 2019 r.

¹⁴ Art. 10 ust. 9a zmieniony przez art. 47 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1544) zmieniającej nin. ustawę z dniem 11 grudnia 2018 r.

- ¹⁵ Art. 10 ust. 10 zmieniony przez art. 47 pkt 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1544) zmieniającej nin. ustawę z dnia 11 grudnia 2018 r.
- ¹⁶ Art. 10 ust. 18 zmieniony przez art. 144 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1669) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 października 2018 r.
- ¹⁷ Art. 11 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 14 pkt 6 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2019 r.
- ¹⁸ Art. 11 ust. 1 pkt 6 zmieniony przez art. 14 pkt 6 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2019 r.
- ¹⁹ Art. 12 ust. 1 zmieniony przez art. 14 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁰ Art. 13 ust. 1 zmieniony przez art. 14 pkt 8 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²¹ Art. 13 ust. 1a dodany przez art. 14 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²² Art. 13 ust. 3 zmieniony przez art. 14 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²³ Art. 13 ust. 5 zmieniony przez art. 14 pkt 8 lit. d ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁴ Art. 13 ust. 6 zmieniony przez art. 14 pkt 8 lit. d ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁵ Art. 15 zmieniony przez art. 14 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁶ Art. 18 ust. 1 pkt 1 zmieniony przez art. 14 pkt 10 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁷ Art. 24 ust. 2 pkt 1 zmieniony przez art. 14 pkt 13 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁸ Art. 26a dodany przez art. 14 pkt 14 ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ²⁹ Art. 29 ust. 4 zmieniony przez art. 14 pkt 15 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2019 r.
- ³⁰ Art. 29 ust. 5 zmieniony przez art. 14 pkt 15 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ³¹ Art. 29 ust. 6 zmieniony przez art. 14 pkt 15 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ³² Art. 29 ust. 7 uchylony przez art. 14 pkt 15 lit. b ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. (Dz.U.2017.1428) zmieniającej nin. ustawę z dnia 1 stycznia 2018 r.
- ³³ Art. 36 ust. 1 zdanie wstępne:- zmienione przez art. 21(a) pkt 1 ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.1984) zmieniającej nin. ustawę z dnia 24 listopada 2017 r.- zmienione przez art. 34(a) pkt 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U.2017.2371) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 grudnia 2018 r.
- ³⁴ Art. 36 ust. 1 pkt 1 zdanie wstępne zmienione przez art. 21(a) pkt 2 lit. a ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.1984) zmieniającej nin. ustawę z dnia 24 listopada 2017 r.
- ³⁵ Art. 36 ust. 1 pkt 1 lit. b zmieniona przez art. 21(a) pkt 2 lit. b ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.1984) zmieniającej nin. ustawę z dnia 24 listopada 2017 r.
- ³⁶ Art. 36 ust. 1 pkt 1 lit. c zmieniona przez art. 21(a) pkt 2 lit. b ustawy z dnia 2 grudnia 2016 r. (Dz.U.2016.1984) zmieniającej nin. ustawę z dnia 24 listopada 2017 r.
- ³⁷ Art. 36 pkt 2 zdanie wstępne zmienione przez art. 34(a) pkt 2 lit. a ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U.2017.2371) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 grudnia 2018 r.
- ³⁸ Art. 36 pkt 2 lit. c zmieniona przez art. 34(a) pkt 2 lit. b ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz.U.2017.2371) zmieniającej nin. ustawę z dnia 22 grudnia 2018 r.